

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Kicsiny magyar sziget nagy ünnepe.

Felemelő, szívet-lelket gyönyörködtető meglepetést ült Magyarbükös lakossága. A „Hangya” fogyasztási szövetkezet 25 éves megalapításának ünnepe, az alig egyéves Ref. Kör serlegavatója nagyszabású kulturnappá

Ma, amikor azt látjuk, hogy a nyugati és az északi népek fejlett szövetkezeti szervezeteik révén sokkal kevésbé érzik a gazdasági válságot, jól esik tudnunk, hogy nekünk is vannak virágzó szövetkezeteink, melyek

október 24-én Magyarbükösön, ahol a környező községek részvételével, több mint ezer ember sereglött össze. De ott láttuk a közeli és távoli városok vendégeit is, akik Kolozsvárról, Dicsőszentmártonból, Nagyenyedről, Marosvásárhelyről jöttek el, hogy testvéri szeretettel köszöntsék az ünneplőket s hogy együtt ünnepeljenek a község és vidék érdekében.

már egy negyedszázados multra tekinthetnek vissza. Örömmel láttuk, hogy népünk öntudatos szövetkezeti magatartása nálunk is tud virágzó, maga körül jólétet sugárzó szövetkezetet fenntartani.

Magyarbükös és vidékének lakossága ezelőtt már 25 évvel megértette az idők szavát s vezetőinek tanácsán elindulva megalakította a Hangya Fogyasztási és Értékesítő szövetke-

zetet. A szövetkezet jó áruval látta el a község és vidék lakosságát, megkímélte a felesleges városba való járástól és az ezzel járó időveszteségtől.

A szövetkezet, mint a község népjóléti intézménye, mindig a lakosság érdekeit tartotta szem előtt s így nem haszonra törekedett. A jövedelemből házat vásárolt, az eredeti 10 koronás üzletrészeket 720 leire növelte. Gazdasági gépraktárt létesített: vetőgéppel, gabonatisztítóval, kapálógéppel, melyeket a szövetkezet tagjai csekély használati díjért vehettek igénybe. Több esetben jótékonytságot gyakorolt s mindig ott volt, mikor a gazdákon segíteni kellett.

A „Hangya“ szövetkezet 25 év leforgása alatt valóban betöltötte hivatását és községének gazdasági erőssége, védőbástyája lett, mely a község lakóinak gazdasági előhaladását, jólétét szolgálta.

A Református Dalkör serlegavatója, pedig azt mutatta, hogy a község lakossága nemcsak a gazdasági szervezkedést tartja fontosnak, hanem a műveltség területén sem akar elmaradni a többi falvak népétől. A szépnek és jónak művelésére, magyar dalnak az ápolására alig egy éve 40 tagból álló énekkar alakult, mely első díjat, ezüst serleget nyert a dicsőszentmártoni kerületi dalosversenyen.

Magyarbükös nagyszabású kulturnapja, méltó kifejezője volt egy község gazdasági és kulturális fejlettségének. A mai rendkívüli nehéz viszonyok között csak a gazdaságilag szervezkedett műveltebb népek állják meg a helyüket és haladhatnak előre. Magyarbükös példát mutat erre, ahol a „Hangya“ szövetkezet 25 év sok vihara között is áll, mint a község árszabályozó intézménye, védőbástyája. A „Hangya“ szövetkezet útján kell megszervezniük a tagoknak az elkövetkezendő újabb 25 év alatt — a falu legégetőbb kérdését — a terményértékesítést is.

Ma, amikor az emberiség a szövetkezeti szervezkedéstől várja a világválság enyhülését, a mi kisebbségi sorsba jutott népünk is fel kell hogy figyeljen a magyarbükösi „Hangya“ szövetkezet 25 éves eredményes működésére. Ha jobb életviszonyokat akarunk teremteni s jobb jövőt akarunk biztosítani gyermekeinknek, szövetkezeti alapon kell megszerveznünk gazdasági életünket. Öntudatos szövetkezeti lélekkel kell támogatnunk meglevő szövetkezeteinket, ahol pedig még nincsen, meg

kell rövidesen szervezni, mint azt a szövetkezeti mozgalom uttörői, az angol takácsok tettek, közel 100 évvel ezelőtt a legnagyobb insz

A takarékos és fegyelmezett hangyák, szorgalmas méhek példáját kövessük s dolgozzunk a szövetkezeti nagy családban. Ipari és kereskedelmi spekulációval szemben a kisemberek csak szövetkezetben tömörülhetnek. Senkire sem támaszkodhatunk senkitől sem várhatunk semmit, csak saját intézményeink és saját erőink összefogása által teremthetünk biztos jövőt.

A szövetkezeti eszme terjedése és a népműveltsége szoros kapcsolatban van egymással. Egyik a másiknak elősegítője, támogatója. Ez a testvéri kapcsolatot láttuk Magyarbükösön az egyház, a szövetkezet és a dalárda között. Amidőn szívünk melegével köszöntjük a jubiláló „Hangya“ szövetkezetet és ünneplő elostestvéreinket, Isten áldását kérjük további munkálkodásukhoz s kívánjuk, hogy az ifjak nemzedék bizakodva hittel vegye át apai örökét. A régi intézményeket fejlessze tovább, kell alakítson újat, teremtsen önerejéből gazdasági jólétet magának, hogy az eke nyomán zengjen a dal hegyen-völgyön, nemzedékre nemzedékre.

Fekete György.

A nép egysége...

Az elmúlt vasárnapon Szebennek ünnepe volt. Erdély minden sarkából gyűltek a szász nép küldöttei, hogy mai helyzetük és jövőndő sorsuk fölött nagy tanácskozást tartsanak. Sachsentag-nak, Szásznapjának hívják ezt az ő nemzetgyűlést, csak nagy sorsfordulatok idején hívják.

Nem csoda, hogy épen ezekben a napokban ült össze a szászoknak a nemzetgyűlése ezuttal hatodszor, amióta a szászok itt élnek Erdélyben. A szász nép a súlyos válság mélyjait éli. Nemcsak azoknak a gazdasági bajoknak a terhét hordozza, amelyekből mindegyiknek kijut ma, hanem súlyos belső bajok gyötrik a szász társadalmat. Az örökös alkuvásnak és körültekintő önzésnek a titkója csödöt mondott. Kiderült, hogy szép jelszavak leple alatt eladják a nemzetet, az árat, amit érte kapnak, mindig megdugják zsebre. A népnek, amely az el-

Külföld

Merénylet Dollfus ellen. A világszerete nagy szeretetnek és tiszteletnek örvendő osztrák kancellár ellen Bécsben merényletet követtek el. Mikor a parlamentből kilépett egy korcsmáros kérvényét vette át, majd még valaki közeledett feléje magasan lobogtatott kérvénnyel, ez azonban közvetlen közelből kétszer rálőtt a kancellárra. Többet nem lehetett, mert a kancellár nyomán haladó Stockinger miniszter rávetette magát a merénylőre, földre tiporta és átadta a közben odasiertt rendőröknek. A kancellár nem szenvedett súlyos sérüléseket s mikor bekötözték, segítség nélkül, a magálában ment a rá várakozó autóhoz.

A merénylő egy Bertiel nevű leszerelt fiatal katona. Tette okául azt hozza fel, hogy az volt a szándéka, hogy más ember kerüljön a kormány élére. Azt tagadja, hogy nemzeti szocialista (hitlerista) volna, de tettének bevallott oka ezt bizonyítja, valamint az is, hogy családjának minden tagja buzgó híve a nemzeti szocialista pártnak.

A bűnös merénylet méltó felháborodást keltett nemcsak Ausztriában, hanem az egész világon. Dollfust elárasztották

üdvözlő táviratokkal, Ausztriában pedig legnagyobb valószínűség szerint elrendelik az ostromállapotot, hogy így vessenek véget a nemzeti szocialisták izgatásainak.

Királyok találkozása. A szinajai ünnepeken vendégül részt vett Sándor szerb király Bulgáriában felkereste Boris bulgár királyt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott, a hivatalos jelentés szerint nem politikai, hanem csupán gazdasági kérdésekben. Ez után a találkozó után Törökországba, Konstantinápolyba ment a szerb király. Itt Kemál basával volt találkozója, aki ugyan nem király, hanem államfő, de csaknem korlátlan hatalommal viszi hazáját egy jobb jövő felé.

A szerb uralkodót nagy ünnepekkel fogadták török földön, ahol szintén — gazdasági kérdésekről tárgyalt. Nem sok idő múlva pedig Romániában fog találkozni a román, a bulgár és a szerb király.

A találkozások sűrűségéből a hivatalos jelentésekkel szemben joggal lehet következtetni arra, hogy a kétségtelenül nagy, sőt ez időszerint döntő jelentőségű gazdasági kérdéseken felül politikai célok megvalósítása is szóba került. Törökország ugyanis már régebbi idő óta törekszik egy balkáni szövetség létrehozatalára s ehhez a Kis-antant is szeretne hozzácsatlá-

kozni, különösen a miatt a jó viszony miatt, amelyben Törökország Oroszországgal van. A több oldalról tett nyilatkozatok szerint Magyarországot is szívesen látnák ebben a szövetségben s talán ezzel van összefüggésben Gömbös magyar miniszterelnöknek a közel jövőre tervezett bulgáriai és törökországi utja.

A keleti helyzet. Japán és Oroszország viszonya nem enyhült; ellenkezőleg mind a két ország hevesen fegyverkezik. Különösen az oroszok össze nagy csapatokat Kína és Mandzsuria északi határszélein. Egyes amerikai újságok arra mennek, hogy Japánt a világ feletti uralom elnyerésére való törekvéssel vádolják, ami — ha megvalósul — a fehérfajták megsemmisülését jelentené.

Talán ez a következés messzemenő — még ma kétségtelen, hogy Japán nagy politikai tervei vannak s hogy ezek veszedelmesek a félér fajokra, arra nem kell több bizonyíték, mint az a hazagyorsaság, amellyel Anglia és Amerika is növelik tengeri haderejüket. Vagyis készülnek egy újabb, minden eddiginél nagyobb és szörnyűbb világháborúra.

A kubai forradalom. A forradalom legújabb eredménye tisztikar szembehelyezkedése az új kormányjal, ami vezetői összejövetelre vezetett. Az összejövetel vége — sok halott és sebesülten kívül — száz tiszt elfogása és kivégzése. Az izgalom s a rombolás fokát ért, hogy alig lehetett az amerikai beavatkozást elkerülni, ez pedig háborúra is vezethet a mai feszült nemzetközi helyzetben.

Kérjék a legújabb
Gyümölcsfa- és szőlőoltvány
árjegyzékünket.
Ambrosi-Fischer és Tsal
R.-T.
AUB-NYENYED

Benes a kisebbségekről. A kisebbségi vitán részt vevő Benes cseh külügyminiszter is, aki elismerte a kisebbségi kérdés nagy jelentőségét és a kisebbségi jogok biztosításának szükségességét. Együttal azonban csodálkozását fejezte ki azon, hogy a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban éppen Csehszlovákiát támadják, amely legelőször valósította meg a kisebbségi jogok védelmét a gyakorlatban.

Kétségtelenül sokat ér, hogy Benes a kisebbségi jogokat elismeri elméletben. De ebből az elismerésből sokat levon éppen az ő gyakorlata. Talán éppen ebben az órában, amikor ő Genfben beszédét tartotta — talán akkor vonták meg a kaszói és pozsonyi magyaroktól a jogukat, hogy a hatóságokhoz magyar beadványokat nyújtsanak be. A megvonás jellegű az, hogy ezekben a válságokban a magyar lakosság hátránya 20%-nál kevesebbre csökkent. Ez azonban csak statisztikai mesterkedés, jellemző a cseh kormány kisebbségi gyakorlatára.

A felvidéki magyarság a népszövetségnél fog panaszokkal élni a jogfosztó intézkedés miatt.

Hat sertés egy új toalettért. Hat sertést adnak egy új ruhamodellért Uj-Guineában, ahol általában ugyanez a nagy zsarnok a divat. A falevelekből és fűszálakból font ruhákért tehát a férfiak többet fizetnek, mint a párizsi asszonyok a legújabb toalettéért. A női ruhák között az egész világon nagy különbségek vannak. Így például azt a toalettet, amely Európában vagy Franciaországban kerül, a Párizsi Divat olvasói néhány perccel csinálatthatják meg, mert a népszerű magyar divatlap mindegyik számában rengeteg új modellt mutat közli.

Juhok, szarvasmarhák májmételeybelegységét biztosan gyógyítja: **»MONIL«** EGGER-féle **Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés**

Belpolitikai hírek

Még tart az ellentét Vajda és Maniu között. A kormánypárt végrehajtó bizottsága a múlt héten több alkalommal foglalkozott azzal a kérdéssel: hogyan lehetne Vajdát és Maniut összekötni. A Maniu hívei azt remélték, hogy magában a pártban olyan erővel fog megnyilatkozni a hangulat Vajda ellen, hogy Maniu újra kezébe keríti a hatalom gyeplőjét. Ez a reménység dugába dőlt, mert a végrehajtó bizottság bizalmat szavazott Vajdának, Maniu néhány hívét pedig kizárták a pártból. A békítési kísérletek tovább folynak, kérdés, hogy Maniu behódol-e Vajdának, vagy külön utakon próbálja megvalósítani politikai terveit.

Munkában a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata. Őszi intézőbizottsági gyűlésén fontos határozatokat hozott a marosvásárhelyi tagozat. Tiltakoztak azok ellen a felháborító sérelmek ellen, amelyek a magyarságot a vásárhelyi munkakamara választásain érték. Jóllehet a munkakamara tagjainak kilencven százaléka magyar s így magyarok filléreiből tartják fenn ezt az intézményt, mégis megtörténhetett az az eset, hogy a munkakamara tisztviselői karában egyetlen egy magyar embernek sem jutottak helyet s ezáltal egy darab kenyere! Ennek a kérdésnek a megtárgyalása után az intézőbizottság javaslatot fogadott el, amely

ajánlja, hogy független magyar emberekből egy tiztagu bizottságot alakítsanak oly célból, hogy ez a bizottság állandóan örködjék minden magyar ember közéleti szereplése fölött és amikor úgy látja, hogy egyiknek, vagy másinak tevékenysége magyar szempontból hibás pályán halad, mert sérti a romániai magyarságnak fontos érdekeit, akkor az ilyen eltévelyedettet figyelmeztesse és mint számonkérő szék, igazolásra szólítsa fel.

A liberálisok a kormány átvételére készülnek. A nemzeti-parasztpártban lábrakapott viszálykodás jogosan kelti azt a reménységet a liberálisokban, hogy rövidesen ők fognak uralomra kerülni. Már készülnek is a kormányátvételére. Közélebről a pártvezetőség értekezletet tartott s ezen 20 pontból álló kormányzati munkatervet állítottak össze. Ebben a tervben elsősorban olyan ígéretek szerepelnek, amelyek a falusi néptetszését akarják a párt számára megszerezni. Ígérik a konverzió helyesebb megoldását. (hányadik módosítás lesz ez?) az adózás rendezését, a földművelés és mezőgazdasági termények értékesítésének felkarolását és egyéb jókat. Reánk kisebbségekre is vetnek egy biztató pillantást, miközben azt mondják a 16. pontban, hogy a kisebbségben levő népekkel szemben szabadság-politikát fognak folytatni. A szabadságból bizony többet is elbírnánk, mint amennyivel most kell beérnünk.

Hírek

Magyar panaszok a közoktatásügyi miniszter előtt!

Az iskolai év megnyitása az idén is nagyon sok sérelmet zuditott a magyarságra. Egyes vidékek tanügyi vezetői minden eszközzel a magyarság érdekeinek csorbitására törekszenek s maga a központi kormányzat is számos intézkedéssel kelt keserűséget a magyar iskolák fenntartóiban. A legkiáltóbb sérelmeket a Magyar Párt képviselőjében dr. Gyárfás Elemér szenátor és Laár Ferenc képviselő a közoktatásügyi miniszter elé tárták. Ismertették azt a visszaélést, hogy alsóbb hatóságok a 14 százalékos adóból járó részeseidéstől sok helyen megfosztják a hitvallásos iskolákat. Tösgyökeres magyar vidékeken valószínűleg hajtvadászatot rendeznek olyan gyermekekre, akiknek, szerintük, nem hangzik elég magyarosan a nevük. Gyergyóban a Szücs, Simon, Balla, Karácsonyi stb. nevű gyermekeket románoknak minősítik és az ál-

lami iskolákba kényszerítik. Közben az állami iskolák magyar tagozatait tervszerűen elszorvasztják és megszüntetik, ott pedig, ahol mégis megtartják, román tanítókkal töltik meg. Lehet-e megnyugvást szerezni abból a körülményből, hogy legutóbb is 1718 tanító neveztek ki s ezek között csupán három tanító tekinthető magyarnak? Még aggasztóbb az az eljárás, amit a közoktatásügyi miniszterium az óvodák szervezése körül tanúsít. Olyan vidékeken, amelyeknek a lakossága román, nem tartják sürgősnek az óvodák szervezését, ellenben például Csikban egyetlen rendelettel 43 óvodát állítottak fel s azokban román-anyanyelvű óvónőket neveztek ki. De Erdély más magyar vidékeit is ellepik a román-nyelvű óvodák. Mindezeket az aggasztó tüneteket a Magyar Párt képviselői a miniszter elé tárták és a sérelmek orvoslására sürgős intézkedéseket kértek.

Október 6-ának megünneplése. Magyarországon az idén is egyeletes ünnepségek keretében emlékeztek meg a 13 magyar tábornokról, akiket a halálom bosszúvágya az 1848—1849-es szabadságharc leverése után Aradon bitófára juttatott. Az idei ünnepségek jelentőségét emelte az a körülmény, hogy a Gömbös-kormány okt. 6-át hivatalos nemzeti ünneppé avatta.

A németek védekezése a téli inség ellen. Az új német politikai irányzat már most intézkedéseket tesz a téli inség enyhítésére. Ezután minden német család vasárnap csak egyfogásos ételt ehetik ebédre. A többi fogás költségeit az inségalap pénztárába kell befizetni.

Baj a dohány körül. Cinciu Iore és Cinciu Péter kislazi lakosok az állam részére talályeltt dohányt termeltek. Mivel akkor az volt a baj, hogy süntün ültették a dohányt és gyenge minőségű lett a termés.

Az idén felsőbb hatósági parancsra ritkán ültették el a dohányt és kevés lett a termés. Ezért a Monopol igazgatósága az állam megkárosítása címén az egyik gazdát 150 ezer lej, a másikat 92 ezer lej pénzbüntetéssel sújtotta. A jegyzőkönyvbe a Monopol azt vette fel, hogy a gazdák kilopták a földből a dohány egyrészét. A vádlottak kérték, hogy ezt a meghamisított jegyzőkönyvet utalják az ügyészségre. A törvényszék helytadott kérésüknek és a fő tárgyalást a jegyzőkönyv megvizsgálásáig elhalasztotta.

Kisgazdák megmaradásáért. Németország hivatalos lapjában törvényrendelet jelent meg, amely az Amerikában ismeretes otthonvédelem intézményét valószínűsíti meg a kisföldműves családok javára. Együttal kisbirtokos hitbizományok alakulását is lehetővé teszi. Ez azt jelenti, hogy a 150 hektárt meg nem haladó mezzei, vagy erdei birtoko-

kat tulajdonosaik örökösök fenntartandó családi vagyonak nyilváníthatnak, s ezt a telek-nyilvánítást a jegyzőkönyvben kell, hogy nyilvántartsa. Ilyen kisbirtokos hitbizomány alapítására földműves foglalkozású német állampolgár-jogosult. A tulajdonosnak német vérből, vagy rokonságból kell származnia és feddhetetlen előéletűnek kell lennie. A birtokot sem elidegenítenie, sem megterhelnie nem szabad és osztatlanul meg kell a mindenkori tulajdonos főörökösére. A főörökös az örökös hagyó főbbi örökösét egyéb vagyonból kell, hogy kielégítse.

Nagyrágyekvő disznó. Jelen disznója van Osváth Károly falvi hentesmesternek. A disznó a hizlalóban elérte az 5 méter mészra súlyt. Miután még nem eszik, valószínű, hogy meg fogja haladni az 520 kilót s akkor túl fogja szárnyalni azt a súlyt, amelyet eddig disznók nem elérni sikerült.

Az utolsó húzás az osztálysorsjegynél.

Pénteken, 6-án tartották meg Bukarestben az osztálysorsjáték utolsó húzását. Ezen a napon döntött el, hogy ki kapja az 5 millió leies jutalmat.

A szerencse az 56090 számnak kedvezett, ezt a számot húzták ki a kerékből utolsónak és ez a szám a 7000 leies nyereményen kívül még 5 millió lei prémiumot is kapott.

Ezt a sorsjegyet Kolozsváron

adták el és a 8 darab nyolcados sorsjegyből két darab nyolcadost Medgyesen vásároltak meg, a többi részben Kolozsvárra, részben pedig a környékbeli községekbe került.

A nyerők neveit tilos nyilvánosságra hozni, annyit azonban a Takarékság részvénytársaságtól megtudtunk, hogy a nyerők mindegyike szegény ember, tehát a pénz jó helyre ment.

ték, hogy bár jó állampolgárok kívánnak lenni, mégis szívvel-lélekkel egynek érzik magukat németországi fajtestvéreikkel. Kimondták pénzüntézeik tiszta jövedelmét közcélokra kell fordítani. Amely bank ezt a határozatot megszegi, nem lehet többé tagja a szász népközösségnek. Elhatározták továbbá, hogy minden német ujságot a nép tulajdonának tekintenek s azoknak irányzatát szigorúan ellenőrzik. A németországi példát abban is követni akarják, hogy az ifjúságot nemzeti munka teljesítésére kötelezik. Ezeknek a nagyjelentőségű határozatoknak az alapján a szász nép újra megteremtette belső egységét.

A rendőrség ébersége és bátorsága megmentette a falu pénzét. Az aradmegyeri Ágya község pénztárát szept. 27-én éjjel betörők keresték föl. Már az ablakon át kiemelték a hárommázsás pénzszekrényt, amikor Pálfi Antal, Pap Sándor és Polyánki Lajos rendőrök rajtaütöttek a bandán. A rendőrök és betörők többször egymásra löttek, Polyánki meg is sebesült. A harc azonban a rendőrök győzelmével végződött, a falu 45 ezer leje megmenekült az elrablástól.

A sinfalvi ügy tárgyalása. A tordai törvényszék a múlt héten tárgyalásra tüzte ki a sinfalvi merénylet ügyét, amely annak idején olyan nagy megdöbbenést okozott világszerte. A bűnpörnek huszonöt vádlottja van és a tárgyalásra ötven tanú idéztek be, köztük mint károsultakat, Árkossy Tamás unitárius lelkészt és több tekintélyes gazdát. Mintegy huszonöt sinfalvi és borrévi károsult van, akiket részben összeverték, súlyosan megsebesítettek, részben pedig vagyonuk elpusztításával, ingóságaik eltulajdonításával érte őket súlyos kár. A vádirat elmondja, hogy a tordai gyűlésről, ahol a határrevízió ellen beszéltek, egy csoport vonaton utazott haza Sinfalva felé. Amikor a vonat megérkezett a sinfalvi állomásra, a falusiakból álló utasokat néhány egyetemi hallgató leszállította a vonatról és igazató beszédeket intézett hozzájuk. Ezeknek hatása alatt mintegy 150—200 főnyi tömeg felkerekedett, az állomás környékén rudakkal és talpfadarabokkal felfegyverkezett és elindult a békés magyar falu felé. Előzőleg azonban a mozdony elé torlaszokat állítottak és megfenyegették a mozdonyvezetőt, hogy visszafértü-

A világ ítélőszéke előtt. Pár
el előtt — aminő annak
mi is megirtuk — párat-
durvaságot követett el Nagy-
lontán egy Farkasnu Livi-
névű rendőrkapitány. Hiva-
helyiségben valamelyes
kiszólásért félholtra verte
Sándor református pa-
Nem tudjuk, hogy a ren-
komiszár urnak milyen gyö-
rűsége telt az Isten jámbor
polgárjának megkínzásában,
nyilván azonban bizonyos, hogy
szolgájának nem tett jó szolgál-
durvaságával. A pap elve-
ről ugyanis tudomást szer-
a protestáns Világszövet-
s hír szerint most a külföld
befolyásosabb politikusait
resei föl panaszával. Ideje
na, hogy a kormányzat végre
rendszerbe foglalja a hatal-
adó embereket, akik a kül-
előtt annyi szegényt hoz-
országokra.

A szászok új utja. Az erdélyi
ország közéletét éveken át
szellemiség dulták föl. A
törvények ugyanis csalódtak
okban a biztatásokban, ame-
ekkel a vezetők a román ura-
kezdetekor a magyarságtól
el elszakadást kereszülvítették.
nyilvánosság a másik után
szerezte a szászokra s ezek-
hatása alatt az utóbbi évek-
 egyre hangosabban nyilat-
zott meg az a kívánság, hogy
célokat, új utakat kell vá-
telenni és a megbizhatatlan ve-
zőket, főként a magyargyűlölő
pundochot és társait le kell
szüntetni a közszereplésről. Ezt
kívánságot a nagyszabeni gyű-
és a múlt napokban teljesítet-
a szászország új emberek irá-
telése mellett új célokat tűzött
elő. Általában magukévá
szák azokat az elveket, ame-
nek Németország életét néhány
évtized alatt átalakították s ha-
talanok nyíltan kifejez-

kig ne merészelje elindítani a vonatot. A vádirat három oldalon keresztül részletezi a két község lakosait ért károkat. — Eszerint csupán az ablakok beveréséből 11 ezer 337 lej kár származott, a rombolásokból és a lakásokban összeszedett tárgyak elhordásából 446 ezer 088 lej, összesen tehát 457 ezer 425 lej kár érte a magyar lakosokat. Közel öt oldalt foglal el a vádiratban azoknak a neve, akiknél a nyomozás rendjén a fosztogatás alkalmával eltűnt tárgyak egyrészét megtalálták.

A mai tárgyaláson a bíróság elnöke mindenekelőtt a beidéztet vádlottakat vette számba. Az elsőrendű vádlottak Balint Alexandru, Mischian Ioan, Ruscar Gavriła, Calina Vasile és Borza Gligor, akik ellen lázítás, felbujtás és közcsendháborítás címén emelt vádat az ügyészség. A fővádlottak közül azonban 1, a másodrendű vádlottak közül 9, a tanuk közül pedig 17 beidéztet nem jelent meg a tárgyaláson, mire az ügyész kérte a tárgyalás elnapolását. A tanács néhány pernyi tanácskozás után úgy döntött, hogy a tárgyalás megtartását november 29-re halasztja el.

Pusztító tűz Amerikában. Az Egyesült Államok nyugati partvidékén, a szépségéről híres Los Angeles városa körül, kigyult a bozót. A tűz közelében 200 munkás árkolási munkálatokkal foglalkozott. A szél váratlanul megfordult és a tűz a munkások mögött is elharapózott. Két század katyvaság megközelítette a körülzárt munkásokat s közülök mintegy 120-at súlyos égési sebekkel ugyan, de élve mentett ki a tűzből. Mintegy hatvan munkás valósággal izénné égett a tűztengerben.

Az „Uj Cimbora” Erdély egyetlen magyar nyelvű képes gyermekújságja. Felhívjuk olvasóink, de különösen a lelkészek, a tanítók figyelmét az „Uj Cimbora” munkájára. Alig féléves ez a kis újság, de máris olyan mélyen szántó nyomokat vágott a gyermekvilág lelkében, amely munkáért a magyarság minden támogatását, minden áldozatát megérdemli. Támogassák ezért az iskolák, azzal, hogy megrendelik, támogassák a gyermekes szülők, de támogassák a jótékony egyesületek, ipartársulati szervek s más társadalmi intézmények azzal, hogy egy-egy nagyon szegény magyar gyermeknek juttatják el az újságot. Missziót teljesítünk ma, a gyermekajtó támogatásával. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Satu-mare—Szatmár P. Brațianu 9.

Tömeghalál a befelé nyíló ajtó miatt. Bukarest egyik zsinagógájában múlt hó 29-én szörnyű szerencsétlenség történt. Az istentisztelet alatt a villany kialudt. A baj megigazítása közben a kicsapó szikrák láttára egy asszony elkiáltotta, hogy tűz van. Erre a karzaton levő asszonyok az ajtó felé rohantak, itt azonban nem tudtak elmenekülni, mert az ajtó befelé nyílt s a torlódás következtében teljesen elzáródott. Közben a karzat leszakadt, sokan lezuhantak. Végre sikerült az ajtót fölszakítani. Ekkor már 9 halott és 30 súlyos sebesült áldozata volt a rémes szerencsétlenségnek.

Az adóbuzát Románia is bevezeti. Magyarországon a gazdák buzával is leróhatják adóhátralékaikat. Az őszi 1 millió métermázsza buzát ajánlottak föl a magyar gazdák adóban, amit a kormány Németországban értékesített. Ugy látszik, a jó példát Románia is követni fogja. A pénzügyminis-ter ugyanis olyan értelmű rendeletet adott ki, amely lehetővé teszi a buzával való adófizelést. A rendelet úgy intézkedik, hogy a gazda nem az adószedőnek, vagy végrehajtónak adja át a terményt, hanem a Szövetkezes-tek Központjának ajánlja fel, amely olyan áron veszi át, amilyent a helyi becsüsök meghatároznak. Így tehát nem történik meg, ami eddig rendszer volt, hogy t. i. az adóban lefoglalt terményt olcsó áron elkönyvelték. Ha ez a hír valóban bizonyulna, hasznos lépés történnék a gazdák érdekében.

Intimitások a világ legnagyobb démonáról. Marlene Dietrich magánéletéről rengeteg intimitást közöl a *Délbáb* új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pletykákat, slágerszövegeket, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. Ára 10 lei.

Szörmébundákat, átalakításokat, javításokat,

továbbá minden szakmábavágó munkát a legmértányosabb árban készíti!

Gergely János szücsmester

Cluj-Kolozsvár,
Str. J. Maniu (volt Szentegyház u.) 6.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mit kell tudni a buzavetőmagról?

A napokban kezünkbe került a „Cuvan-Sator“ című román népujság. Vezető-cikket közöl az őszi-buza vetéséről. Felhívja a román földművesek figyelmét arra a tapasztalatra, hogy a mi viszonyaink között az idén legjobban beváltott a *Bánkúti*. Figyelmezteti a román földműveseket, ne vessék ezt a magyar nemesítésű buzát, ahol a másféle buzák holdanként ötszáz kilót adtak, a *Bánkúti* ezerkétszáz kilót termelt.

A megszivlelésre méltó sorok olvasása során önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy vajjon magyar gazdáink és gazdáink vezetői fordítanak-e olyan nagy gondot a buza kiválasztására, mint azt újabban a román földművesek körében látjuk.

Hiszen a magyar földműves eddig tanulmányosabb volt, mint a román és a haladó eszméket hívesen követte. Vigyázzunk, nehogy most, amikor legnagyobb szükség van minden erőnk növényesítésére, lemaradjunk.

Röviden tehát megállapíthatjuk, hogy a legjobb buzák a *Bánkúti*- és *Székács-buzák*. Ezt a megállapítást mindenben megerősítik az utóbbi évek termelési eredményei. Ma a magyar gazdáink könnyen beszerezhetik vetőmag buza szükségletüket nagyobb gazdaságoktól, vagy kisgazda társaiktól, mert ezeket a buzákat Erdély minden részén kiterjedten termelik. Azt tanácsoljuk, hogy ott, ahol a rozsda különösen pusztít, inkább *Bánkúti*-buzát vessenek a gazdák. A *Bánkúti* buza ugyanis jobban ellenáll a rozsda kártevésének, mint a *Székács-buza*.

Vajjon gazdáink kellő mértékben gyakorolják-e a helyes pácolást? A gabonafélék leggyakoribb betegsége ugyanis az üszög, melyet szabad szemmel nem látható apró gomba okoz. Az üszökös szem fekete porral van tele, a por az üszöggomba magva. Csépléskor ez a porral telt hüvely kiszóródik és rátapad az egészséges magvakra, különösen annak szőszére. A következő évben az elvetett magokkal együtt fejlődve, a növényeket megfertőzi. A közüszög leginkább a buzát tá-

madja meg. Ellene pácolással igen jól védekezhetünk s éppen ezért nem is szabad csávázatlanul vetni. Minden gazdának annyi üszögös gabonája van, amennyit megérdemel. Csávázásra egyes vidékeken meleg vizet, mészes vizet vagy trágyalevet alkalmaznak. Ezek a semminél is kevesebbet használnak, a gombát nem ölik meg. A gomba megölésére legáltalánosabban 2 százalékos kékkő vagy rézgalicoldattal védekeznek. Tagadhatatlan tény, hogy a rézgalicos csávázással a célt egyrészt elérjük. De — és itt van a hiba — mindazon szemek, melyeknek felső burokját a cséplőgép megrepszette, csiraképességüket elvesztik, mert a rézgalicoldat szabad utat nyer az érzékeny csirához és azt megöli.

Ezért a már számtalan kísérlet útján megállapított csávázószert a közforgalomban lévő „Porzol“-t kell használni.

A „Porzol“ csávázó hatása abban nyilvánul, hogy annak higany- és réz-vegyülete a talajban oldódik fel és a magon vagy a mag körül lévő összes káros gombákat a talajban öli meg. Tehát amíg a rézgalicoldatnál a spórákat vetés előtt a magon öljük meg, addig a „Porzol“ csávázószerral akkor semmisítjük azt meg, midőn már a mag a talajban van, ezért biztosabb ez az eljárás.

A rézgalic-oldat használata már azért sem előnyös, mert ha nem találjuk el pontosan az oldatot, könnyen kárt okozhat, azonnal nem használható a vetőmag, ezt előbb szellős helyen vékonyan ki kell teregetni, állandóan forgatni, hogy tökéletesen kiszáradjon. A „Porzol“ pácolási eljárásnál nem lehet a magot agyon pácolni, tehát a mag azonnal vethető. Csak arra kell ügyelnünk, hogy helyesen alkalmazzuk.

Ahol pácoló gép nincs, ott átalakíthatunk egy petróleumos hordót például mésznitrogénes bádogdobozt is, olyképpen, hogy készítsünk fából egy kecskeláb állványt és azt az állványon úgy helyezzük el, hogy az a közepén egy kiálló vastengely segítségével forgatható legyen. Ilyen kis készüléket 2—3 szomszéd gazda közösen készíthet magának házi-

lag, a vasalkatrészeket bármelyik kovácsmester is el tudja készíteni, minden különösebb befektetés nélkül.

Természetesen, ha valaki úgy pácol, hogy rászór egy garmadára 1 kg Porzol csávázószert és azt lapáttal összekeveri, annak nagy eredménye nem lesz, mert a por nem érinti egyenletesen a buzaszemeket. Ha az elmondottak egyike sem volna keresztülvihető, akkor előveszünk egy sűrű szövésű hektóliteres

zsákot, abba beöntünk 50 liter buzát és 10 deka csávázó port, a zsákot szájánál bekötjük és pár percig a buzát benne ide-oda rázzuk.

Ennek az eljárásnak is van kellemetlen következménye. A rázás következtében — akármilyen sűrűn is van szöve — a zsák át-ereszti a port és annak belégzése esetleg kellemetlen következményekkel járhat. Ezért jobbak a már közölt eljárások.

Hogyan született meg a kecskeméti egységes gyümölcstermelés? Negyven-ötven évvel ezelőtt Kada Elek, Kecskeméti akkori polgármestere, 15 holdas gyümölcsfaiskolát létesített, tulajdonrészt kajszinbarackkal. A csemetek szépen fejlődtek, de egyszer csak ijedten jelentette a városi kertész, hogy lopják a csemeféket... Már alig maradt belőle! Kada Elek kikocsizott a faiskolába és mindenki elcsodálkozott, hogy bosszúság helyett a legőszintébb örömmel nézte a csemetekert megkopaszított területét. Meg is magyarázta, hogy ez a legbiztosabb módja a gyümölcsfák tömeges telepítésének, mert hiszen abban az arányban, ahogy a csemetekert állománya csökken — a gazdák szőlőkertjeinek barackfaiskolájának szaporodott... Így fejlődött ki a kecskeméti híres barackterület, amelyből most évente sokezer vagon gyümölcsöt szállítanak külföldre.

Méhészeti tanfolyam Erdélyben. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület évenként 1—2 méhészeti tanfolyamot rendezett Kolozsváron, vagy a vidéken. Az idén a méhészeti iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy az egyesület vezetése és erkölcsi támogatása mellett hat tanfolyam is tartatott. Ezekből kettő volt Kolozsváron, egy-egy Kajánton, Gelencén, Kézdivásárhelyen és Gyergyóalfaluban.

Az előadásokat id. Kicsid Géza egyesületi alelnök, az egyesület tb. elnöke, Stief Ottó és Blenessy Károly az egyesület igazgatóválasztmányi és tb. tagjai tartották. A hat tanfolyamon több mint 200 férfi és nő sajátította el a méhészeti ismereteket. Az egyesület ezenkívül két gazdafi jut küldött Gödöllőre, hogy őket a jövő számára vándorszaktanitókká képeztesse ki az ottani méhészeti szakiskolában.

A gyümölcsfák közös beszerzésére megkezdte az EGE. az összerészeket. A gazdaközönség gyümölcsfaszükségletének kedvezményes áron és elsőrangú minőségben való biztosíthatása céljából az Erdélyi Gazdasági Egyesület az idei őszön is összereszi a birtokosok, városi kerttulajdonosok és gyümölcsös gazdák csemeteszükségletét. A bejelentések az EGE. címére Cluj-Kolozsvár, Attila-u. 10. küldendők. A megrendeléssel egyidejűleg 'O. L. előleg küldendő be érteként.

Röntgen szemü leány. Hilda Attlee 26 éves angol leány különös képessége foglalkoztatja most a világ tudósait. Ez a leány úgy lát, mint a Röntgen-gépek. Egyszer egy kisbabát fürdetett és egyszerre úgy érezte, hogy átlát a csecsemő testén, hogy látja a csontjait. Később kipróbálta azt a furesz látóképességét és kezébe vett egy macskát. Egész csontrendszerét látta. A világ minden tudományos eseményéről 35 év óta hűségesen beszámol *Tolnai Világlapja.*

Művelődési mozgalmak.

Magyarbükös ünnepének folyása. Napsugaras őszi vasárnapra virradt Magyarbükös népe szeptember 24-én. — Mindenki siet ünnepelőbe vágni magát, nagy napja lesz ma a falunak. 25 éves jubileumát tartja a „Hangya“ fogyasztási szövetkezet, serleget avat a rd. Dalkör. Egymásután vonulnak fel a szomszédos községek, melyek közül kiválik katonás helymelzettségével az árvalányhajas magyarórdi Dalárda. A vidéki vendégek megérkezése után, harmadik harangzóra zsufolásig megtelik az őszi templom. Balogh Jenő istvánházi lelkész imája után az őszi Dalárda énekelt, majd Biró Lajos réspeseres hirdette az ígét, kiemelve a nap jelentőségét: a szövetkezet jubileumát és a Református Dalkör ünnepét.

A „Hangya“ szövetkezet jubileus díszközgyűlése. A templomból a község ház udvarára vonul az ünnepelő közönség, hol a gyertyafák árnyékában, szabadság alatt folyt le a szövetkezet díszközgyűlése. László Albert elnök megünyöztöje keretében a megfakult írások nyomán alakulás történetét elevenítette fel. Zayzon Gyula ügyvezető igazgató a szövetkezet 25 éves történelmének ismertetését elkezdte: Megnehezült az útjárása felettünk. Körülöttünk minden összeroppanni készül. Fogjunk össze újból a körünk. 25. évre. Öntudatosan állunk.

Mulafaló

KOPÁR ŐSZI TÁRLÓN.

Kopár őszi tarlón
 Hideg szél zúg végig...
 Didergő, bus fecske,
 Mért is vagy te még itt?!
 Jobb lett volna talán
 Neked is elmenni!
 Neked is ott lenni,
 Hol a fészek csendjét
 Nem zavarja semmi!

Talán ereszedhez
 Visszasírt a rejték?
 Költöződő testvér
 Talán itt felejtett?...
 Nekí már az élet
 Fagyos, hideg volt itt,
 Örömtelen volt itt!
 Csak te maradtál meg
 'Arvaságra holtig!...

Hajh! hiába várnál
 Nevető tavaszra!...
 Odabenn is, látod,
 Más lett már a gazda!...
 Hangtalan az udvar,
 Szomorú az ég itt,
 Pusztulás van rég itt!...
 Kopár őszi tarlón
 Hideg szél zúg végig...

Szabó Jenő.

Andrásbá rókát akar fogni!

Andrásbá kint lakik a hegy alatt. A falu-
 ból egy ut indul neki ennek a hegynek, na-
 gyokat kanyarodva, hogy el ne fáradjon a
 káptatón. Az első kanyarulónál van az And-
 rásbá háza. Belülről irtózás szembenézni vele,
 úgy mered az égnek a nagy fehér fal, a külső
 fele pedig már be is buvik a hegy oldalába.
 Úgy bele van kapaszkodva, hogy nem lehetne
 kimozdítani semmivel sem. Nem kell hát a fel-
 üléstől félni. Andrásbának eszébe sem jut
 soha. Nyugodtan üldögél ott fenn a magasban,
 mert a ház úgy feléig pince s csak azon felül
 van a lakó része.

Ezen az irtózatos falon jóformán ablak
 sincsen. Alul van két lyuk, a pince ablaka s
 fent a csepegés alatt megint kettő, de ezek már

valamivel nagyobbak, ablakformájuk is van.
 Ezeket azonban félig betakarja a vastag szal-
 matető. Mikor az ember rájuk néz, a maj-
 pakulárja jut eszébe, aki egész nyáron a szal-
 mébe huzva hordja a báránybőr sapkát.

Az ut kertek között megy kifelé s egészen
 beborítják a nagy fák. Andrásbá úgy sétál
 alattuk nyári időben, mintha már a meny-
 szágba vezető utat gyakorolná felfelé. Amikor
 hazafelé jön s elér az elejéhez, leveszi a kalap-
 ját, szusszan egy nagyot, mert már meglehető-
 sen eltelt az idő tőle s a hegymászást nem nek
 találták ki, végignéz rajta, amíg meglátja a há-
 bütűjét, akkor aztán megindul kifelé. Ez má-
 egészen az ő birodalma. A kalapját is csak
 kezében viszi czentul. Gyalog, még megjár,
 szekérral biza nem valami menyországba ve-
 zető ut. Különösen ha terü is van a szekeren.
 A szénát kicsi adagokban tudja csak hazaho-
 dani, mert letépi a szekérről az ágak.

De még jóhelyen van a háza, mert a ka-
 puján tul öt métert is ugrik egyszerre a hegy
 örömeiben, hogy már eddig ért. Andrásbá eg-
 nek egy szikrát sem örvend, mert sokat kinő-
 dott, amíg levágta a nagy martot az udvarán.
 A hogy még tovább ugrial s mindjárt a kertje
 végénél akkorát szökik, hogy azon már ember
 nem képes kimenni. Még fű sem él rajta.
 Tiszta csórén van, kilátszanak a kék palatya-
 gek is. Télen sem lepi be a hó, hanem hosszú
 jégcsapok ereszkednek le előtte, egymást érik,
 sokszor össze is ragadnak. Andrásbának ez is
 bosszuságot hoz, mert csufuságnak veszi, hogy
 így kitelepednek a háza mellé. Közéjük is vág
 egyszer-egyszer a baltával, összetöri derekukba
 őket, de ha az idő egy kicsit megenged, ismét
 kinőnek.

Tavasszal van aztán csak igazi mulafaló.
 Megindul a hólé és a sok jégcsap el kezd ce-
 pegni. Ugy csillog az egész hegy, mint
 aranyból volna. Tiszta gyönyörűség elnézni,
 hogy hullanak a csillogó cseppek a nagy szaka-
 dékről. Andrásbá ebben sem gyönyörködhet
 sokáig, mert a sok csepp összegyűl, árok lesz
 belőle s éppen az udvarán vág keresztül be a
 völgybe. Eleget harcol, eleget igazítja az árokot,
 de a víz csak beteríti az egész udvarát. S ce-
 peg a szakadék sokszor hónapokig. El is es-
 vezték „Csepegő“-nek.

Erről a csepegőről biza elég baj eszik
 Andrásbá nyakába egyik hóolvadástartól a má-
 sikig. Mert ezek a cseppek télen sem fagy-
 meg, akkor csepegnek csak igazában!

Mindjárt a csepegő felett kezdődik az a itt kezdődnek a mi történetünk is. Téli behallatszik a farkasok üvöltése. Ez megjárna, de egy be is cseppent a minap akadékon s éppen az Andrásbá kertjébe. A juhok csak lészával voltak elkerítve, ilyen besétálhatott hozzájuk és el is vitt Andrásbá olyan lármát csapott, amikor látta a juhok a farkas szájában, amint ügvele kifelé a hegyen, hogy a félfalu összeült. Azt hitték, tűz van. De ez még a tártörtént.

Az idén egyéb nyugtalanítja. Egy róka áll erre, biztosan ez is cseppent, mert nem lehet az erdőből egyébként Andrásbához. Az első este nagyszerű zsákmánya volt, idei jérce meg egy tyuk. Azóta minden eljön, tiszteletét tenni, de a szerencsét Andrásbá elhessegeti előle. A tyukok sem mutatnak rokonszenvesnek irányában, mert az zseivajt csapnak, mihelyt a környéken látják, hogy Andrásbá azt sem tudja, hogy ki lecsillapítani őket.

De most már nagyszerű gondolata támadt. Nem kergeti el a látogatót, hanem ellenleg, megfogja. Hurkot vetett ki a pajta nyekére, hogy el ne futhasson, ha idejön. Tyukok pajtája csak rossz deszkadarabokkal felve, és így a róka könnyen bemászhatik rájuk.

Andrásbá alig várja az estét, hogy vajjon hátha sikerrel jár a terve. Még azt is megalkotta már előre, mennyit adnak egy jó alórért. Szép, tekintélyes összeg, ezért érdeke egy-két éjszakát tönkretenni. Hát ő tönkre teszi alaposan.

Ejféli felé már javában aludt, amikor a történet esemény megkezdődött. A felesége olajlámpával (így volt ez minden este, mert Andrásbá ha egyszer elalszik, nem könnyen ébren marad), ráncigálja, míg egyszer hirtelen megébred, miről van szó. Kiszökik az ágyból, kapja a fejét, úgy ahogy volt, egyingben, mezitláb lép ki az udvarra. Észre sem veszi, hogy a hó csikorog a lába alatt. A felesége kiabál, de elhallgattatja egy-két szóval, mert nem akarja a rókát. Kint tényleg látszanak a nyomok. A pajta körül egészen le van taposva, meggyilátszik, sokáig szaladgált. A hurok körülán sértetlenül reszket a csikorgó fagyban. A farkasok iszonyuan üvöltönek, ilyen lelkükből egyszer sem kértek segítséget. Andrásbá látja a helyzet nyitját. Bent lesz a róka

a pajtában a tyukok között, azért lármáznak úgy... Szinte elszédíti a pusztá gondolat is, hogy megfoghatja. Felránt egy deszkát, hogy benyulhasson, hát uram isten, egy nagy csutak besuppan a pajtába.

— Na fene edd meg, még agyonüt vajégyet — véleményezi nagy sietve, de most nem számít ilyen kicsi dolog, a bőr árából minden kitelik.

A motorász a sötétben, nyulkál mindenfelé, meg-megszorit egy hitvány tyukot, de csak azt kell tapasztálnia, hogy nem szőr van rajta, hanem tollu.

— Biztosan a másik szegeletben van — állapítja meg és még jobban bemélyed az olba, úgy hogy már csak a derékon aluli része van kint. Egyszer csak megfog valamit! Örömeiben elmegy az erő a karjából. Ezt biza nem tudja ő egyedül kivenni. Tán meg is harapja, hallott effélet is. Mit csináljon? — mert így, sokáig nem állhat. Komát kellene behívnia, de addig a róka kereket old. Hirtelen elbődül a csendes éjszakában, de olyan hangon, mintha nem is erről a földről jönne.

— Hé Jancsi koma, hé!

Semmi válasz. A keze már alig tudja tartani a zsákmányt az izgalomtól. Most már mindegy, akárki jöjjön, csak segítsenek neki.

— Hé, ember ké, vasvilla ké! Fogom a farkát! Hé, jöjjetek hamar, hé! Fogom a farkát!

De ez a kiabálás már felverte a környéket. Jancsi koma fut leghamarabb.

— Kijed mit beszél? Menjen be innét, egyingben mit csinál?

— Gyere hamar te, itt van a farka a kezemen!

— Minek a farka?

— Gyere, ne okoskodj, róka van a pajtában!

No erre már Jancsi is felmászik, leveszi a másik deszkát is, benyul, mindent összekeres, de sehol sem érzi a rókát.

Már mindenfelől jöttek az emberek a nagy kiáltozásra. Az udvaron nyüzsgött az álmából felvert nép. Ki ami kezeügyében volt, magára kapta és futott, hogy vajjon mi történik.

— Itt fogd meg a kezemnél, né! — adja az utasítást Andrásbá Jancsi komájának. Jancsi tapogatja innen is, tulról is, egyszer csak elkacagja magát.

— Fogja kied a kakas farkát!

— A már nem! Mit beszélsz?

Jancsit a kacagás öli meg, de segít ki

huzni. Mikor félig kint van, a kakas féllábával az Andrásbá képébe rug.

— Jaj, hogy a gutta üssön meg! — tör ki belőle a meglepetés s visszavágja a pajtába.

— Mit fogtak? — kérdezősködnek ezalatt az udvaron.

— Ezek ketten megfogták ahajt a kakast — adja valaki a felvilágosítást.

A fellármázott szomszédság zúgolódva s kacagva hazament, de Andrásbát ette a mérég. Alig tudott valamit aludni.

— Na, már lesz mit beszéljenek rólam. Amíg élek, rajtam marad. De bár ne lettem volna egyingben — forgolódik az ágyban.

Reggel megy ki az asszony, hogy eressze le a tyúkokat. Kettő hiányzik. Fut a pajtához, hát ott merednek megdögölve. Mi lehet az oka, találgatja, hiszen a róka sem járt ott, de nem tudja semmiképpen megmagyarázni. Kérdi Andrásbát, de ő sem szól, csak a szemét veti

arrafelé nagy nagy felháborodással. Csak a csutakot veszi ki titkon. Keresi a nyomokat merről jött a róka. Szépen követi ki a kertből el a szakadékig, egyszer csak nincs tovább. A hó le van egy kicsit fetrengve, de a nyom nem látszik egyfelé sem. Az innen szökött felülről, tudja már bizonyosan. Feltekint a szakadék tetejére, a hó éppen felette le van huzva.

A mérég eszi meg, amint jó elő a csür felé. Amennyi baj van a világon, az mind innen szottyán a nyakába.

— Hát még most sem tudja kijed, hogy mitől döglött meg a tyúk? — kérdi az asszony.

— Nem én, de azt tudom, hogy a tavaszson, ha addig élek is, levágatom ezt a szakadékot. Több telet nem ér meg. Ott nem cspeg több viz le, amíg én élek, sem farkas, sem róka. Még a neve se maradjon meg, hogy „Csepegő“.

Jakab György.

Apróságok • Adomák

132 éven át tejen és kenyéren. Montenegróban él Európa kétségtelenül legöregebb embere, Jussuf Kocara, akinek születési adatait egy tűzvész emléke őrizte meg. Az aggastyán ugyanis 1801-ben, szeptember 24-én látta meg a napvilágot, ugyanazon éjszakán, amikor a falu egykori feljegyzések szerint leégett. Jussuf Kocara százados életében kizárólag tejen és kenyéren élt s amint kiszámították eddig 150.000 liter tejet és 14.000 cipó fekete kenyeret fogyasztott el. A montenegrói Matruszalemm kitűnően tartja magát és leánya, aki szintén apjának életmódját követi, ma 98 esztendősen hajadon. A jugoszláv kormány adómentességet biztosított Kocarának.

Aki még nem tudja...

— Igaz, hogy tíz házasság közül csak egy sikerül?

— Még nem tudom, mert még csak harmadszor nősültem.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

Májmételey veszedelem. A juhtenyésztők sötét jóslata sajnos igazolást nyer a juhtenyésztő vidékekről beérkező jelentésekben. Esős volt a tavasz és a nyár, lehetetlen módon elterjedt a mételeykór. Legközelebbi számunkban részletesen ismertetni fogjuk gazdatársainkkal a mételeykórnak, ennek a veszedelmes betegségnek keletkezését, szaporodását és a fertőzés módját. Ugyanakkor természetesen ki fogunk térni arra is, hogy melyek a betegség látható külső jelei, hogy a *Distol-Express* már az első látható tüneteknél, még mielőtt a betegség elhatalmasodna, adagolható legyen.

Z. I.-né. A nagymosás után visszamaradó piszkos szappanos levét minden aggodalom nélkül felhasználhatja fák, bokrok öntözésére. A mosás után visszamaradó lében a növények számára hasznos tápanyagok vannak. Igaz, hogy zsírsavak is kerülnek a lébe, amelyek nem hasznosak a növényekre. Ezeknek mennyisége azonban nagyon kicsi. Olyan ke-

vés, hogy annyi zsírsav a műtrágyákkal is szokott kerülni a földre. Különben a nagymosás utáni piszkos lében kimutathatók a legfontosabb növényi tápanyagok, különösen kálium és nátrium sók.

F. J. Ugy látszik Ön nem olvassa figyelmesen lapunkat, amennyiben ez év június havában a „Tanulj meg“ rovatunkban közöltünk már kérdéses tanácsot. Miután Ön ezt nem olvasta el, megismételjük az ott közölteteket. Az meglehetősen gyakran előfordul, hogy a zsír nyáron megavasodik. Az ilyen zsír főzésre nem alkalmas, mert az étel kellemetlen ízűvé teszi. Az elromlott zsirt a következő módon teheti ismét használhatóvá. Az avas zsirt vasfazékba hevítjük, mielőtt helyt megolvad, öntsünk hozzá lefőlőzött édes tejet. 6-8 liter zsírra egy liter tejet számítsunk. A hevítés által képződő barna és kellemetlen szagú habot szűrjük le mindaddig, amíg a zsirt semmi tejfoszalány sem mutatkozik többé. Amikor a zsír teljesen megtisztult és leülepedett, óvatosan más edénybe öntjük, de ügyeljen, hogy a fazék fenekébe levő lecsapódás bele ne menjen. Ha az avas zsír bődömben volt, a bődömből erősen ki kell lugozni, amely ismét használható.

Tanuld meg!

nem késő! Sokszor ír-
arról, lapunkban, hogy
téli hiányosan táplál-
Ennek legfőbb oka az,
nyáron és ősszel igen sok
nem tesznek el jalszi asz-
gyümölcsöt és zöldsé-
A gyümölcsnek és zöldség-
a téli táplálkozásban óriási
jut. A nyáron eltett zöld-
az ember tulajdonképpen
nap sugarainak erejét
szervezetébe. Ezenkívül
az eltett zöldségnek és
mölcsnek kitűnő étrendi ha-
van, mert ilyenkor száraz
járja a háztartásokban. —
részről orvosilag meg van
pítva, hogy különösen gya-
si hus evés esetén egészsé-
ket csak úgy óvhatjuk meg,
savanyúságot eszünk a hus
le. Különösen figyelemre
ez a megállapítás azért,
a magyar embernél télen
szaradhatatlan a disznóölés és
okok húst eszik. A savanyu
szia nagy hasznáról már
szőr irtunk, de rövidesen
gint megemlékezünk a ká-
szia helyes eltevéséről. Addig
még nem késő és lehet kapni
séget a következőket ajánl-
eltevésre:

Vegyes zöldségsaláta.

Na-
bb ugorkásüvegbe rakjunk
gyfalevelet, szőlőlevelet, kap-
borsfüvet, kevés tormát és
borsószemnyi timsót. Erre
sor szép, apró ugorkát, az
tka tetejére tegyünk apró,
zen megtisztított s egészben
pott sárgarépat (murkot), fe-
petrezselyem-gyökeret, apró
t hagymákat tisztítva és
szinü zöldbabot; e vegyes
gre rakjunk újra ugorká-
az üvegbe szerte-széjjel hint-
egész szem borsót, itt-ott
ük friss apró, piros papri-

kával; így rakjuk tele az egész
ugorkásüveget. Mikor az üveg
tele van, töltjük színig gyöngé-
ecettel; ha erős az ecet, vízzel
higítsuk föl. Sózzuk meg egy
kávéskanálnyi sóval, azután kös-
sük be az uborkás üveget perga-
mentpapírral, főzzük ki jókora
fazék vízben úgy, mint a befőt-
tet szoktuk.

Uborka saláta télire. Közép-
nagyságu uborkákat a héjuktól
tisztítsuk meg, vagdaljuk föl
késsel (gyalival igen vékony
lenne.) A fölvagdalt uborkát
hagyjuk egy óráig sóban állni,
csavarjuk lehetőleg jól ki. Egy
bőszáju üvegbe legalul tegyünk
ujjnyi vastagon darabos sót; a

sóra rakjunk két ujjnyi magas-
ságu kicsavart uborkát s ismét
egy ujjnyi sót; ezt az eljárást
mindaddig ismételjük, amíg az
tele lesz. Ha megapad, hetek
mulva is megszaporíthatjuk,
mert az nem árt, ha nem egy-
szerre készül is, csak hogy leg-
felül mindig sóréteg legyen. Az
edényt nem is kell bekötni csak
befődni. — Télen a szükséges
mennyiséget szedjük ki az üveg-
ből és tegyük friss hideg vízbe.
Ha délre szükséges, már reggel;
ha estére, akkor délben kell be-
áztatni. Három-négy léből is ki
kell mosni és pár óráig ázni
hagyni. Végül kevés cukrot, ece-
tet, borsot és fokhagymát tegyünk
reá.

Szerkesztői üzenetek

Közljük olvasóinkkal, hogy az
1934. évre szóló könyvnapárunk-
kat, dacára annak, hogy óriási
költségünkbe kerül, ez évben is
kiadjuk. Azon előfizetők részére,
akik előfizetéseikkel az év végéig
rendben vannak, teljesen ingyen
megküldjük. Miután a naptárt
csak korlátozott példányban nyo-
matjuk, már most figyelmeztet-
jük azon előfizetőinket, akik bár-
mely okból kifolyólag elmulasz-
tották a díjakat beküldeni, igye-
kezzenek a hátrálékok rendezésé-
vel, mert ha rövid időn belül nem
tesznek eleget fizetési kötelezett-
ségüknek, nem biztosíthatjuk ré-
szükre a naptárt. Ugyanis csak
annyi naptárt készítettünk, ahány
előfizetőnek jogosultsága van
arra. Igyekeztek tehát minden
előfizető a befizetéssel, mert leg-
később 2-3 hét múlva megkezd-
jük a naptárivek összedállítását s
ugyanakkor tudnunk kell, hogy
hány naptárra lesz szükségünk?
A később fizetőknek csak akkor
küldhetünk naptárt, ha maradnak
felesleges példányaink s azt is
a befizetés sorrendjében. Ettől
függetlenül ismételten felszólít-
juk a hátrálékosokat az elmaradt
díjak befizetésére, mert csak

azoknak küldhetjük lapunkat,
kiknek nincsen tartozásuk.

Sch. F. Csanálos, M. M. Torja,
P. J. Disznajó, Sch. J. Szakasz,
M. A. Makfalva, D. I. Istvánháza,
H. J. Nyárádszereda, M. Z. Brassó.

Itt felsoroltak az új előfize-
tőkért lelkes és önzetlen támoga-
tásukért fogadják mély tisztele-
tünket, hálánkat és köszönetün-
ket. Bizalommal kérjük és vár-
juk további eredményes támoga-
tásukat.

A következő befolyt pénzeket
nyugtázzuk: G. K. Világos 155 (r.
1933 dec. 31-ig), O. I. molnár Nyá-
rádgálfalva 150 (r. 1933. dec. 31-
ig), V. J. Vizakna 155, P. J. Gál-
ponya 155, K. G. Érszentkirály 85,
F. B. Désháza 80, 70, id. H. J.
Nagymajtény 155, M. L. Varsole
155, L. J. Ottomány 204, S. L. Szi-
lágypér 110, F. V. Erzsébetbánya
155, M. B. Omor 155, V. S. Nagy-
topoly 155, H. J. Öregfalva 155,
D. B. Aranyosgyéres 150, K. M.
Székelykoecsárd 50, M. A. Mak-
falva 150, Hitelszöv. Nagylak 155,
B. J. Vadász 155, B. I. Belényes
150, B. G. Andrásfalva 155, M. J.
Monospetri 150, T. K.-né Kovász-
na 150, K. J. Szászváros 150, A.
Gy. Szókefalva 300 (r. 1933. VII.
1-ig), Sz. M. Magyarrégen 155,
Z. P. Mezőkölpény 155, P. J. Fel-
sőbánya 155, Cs. S. Parajd 150 lej.

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ:

Félsz évre ... 500 L. Félévre ..... 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatószámát.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 10 lej. Előfizelőknak minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Gyümölcs, konyha, virágkertészetet virágház melegágyakkal felszerelve bérbé, felesbe, vagy procentro keresek. Esetleg szerény igényekkel állást vállalok. Ajánlatokat: „Szakképzett kertész” jelígre a kiadóba kérek.

Érettségizett és felsőbb iskolát végzett hivatalnok vállal bármely állást; hivatalban, raktárban, kereskedésben, pénzbeszedő, trafikban elárusító, házgondnoki, bizalmi állást vagy más egyebet szerény fizetésért. Szíves érdeklődést „Szorgalmas” jelígre a lap kiadóhivatalába kérek.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

VERGILIUS:

„**GEORGICA**”-ja

Szabó András igazgató-tanár kitűnő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. Könyvesboltjában,
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60- lej.

A
MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közgazdasági
szaklap októberi száma

VADÁSZROVATTAL
kibővülve jelenik meg.

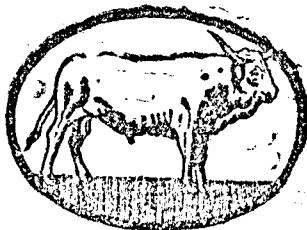
Mutatószámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Aranyosgyéresi Agyagipar Fészvénytársaság Turda-Torda

Gyárt elsőrangu, földgázzal égetett és minden igénynek megfelelő

**tetőcserepet,
tömör és sejt-téglát!**

Csak az alatti védjegyvel ellátott gyártmány a valódi!

Képviseletek
az ország minden
nagyobb helységében.

IRODA:
TURDA-TORDA